

НАУЧНИЦИ О МУЗЕЈИМА, АРХИВИМА И ЗАШТИТИ БАШТИНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПској И РЕПУБЛИЦИ СРПској КРАЈИНИ

Музеји чекају законе

Свесловенски савез организовао је у Бијељини, трговачком Дамаску с оне стране Дрине, 19. и 20. маја, научно саветовање о музејској делатности, архивима и заштити баштине у Републици Српској и Републици Српској Крајини.

Овај скуп, најзначајнији по својој делатности од почетка рата, имао је велики практичан и стратешки значај. То се види и из уводне речи помоћника министра за културу Србије, Радета Бегенишића, који је окупљеним музејалцима рекао: „Због посла којим се бавите, ратује се. Ви чините ткиво националног бића, темељ сте државности и без вашег посла, не би било ни порива за стварање српских држава“.

Веома охрабрује чињеница што су све културне институције матице, чије екипе мири-

музеалије и споменике културе, ако дође до рата. Најчешће примењивани метод је физичко склањање на сигурно место. На тај начин је спасен иконопис Западне Славоније, иако је земља изгубљена.

— Овај скуп је показао да је била веома погрешна идеја да уочавање проблема уједињени значи и његово коначно решење. То се односило и на мишљење да чим се заврши рат и одреде границе — ми ћемо лако! Разарања смо неспремно дочекали, и сада каснимо ненадокнадиво и неопростиво“ констатовао је Никола Кусовац.

Међутим, и поред тога што је Хашка конвенција из 1954. године у овом рату изгубила смисао, власти РС и РСК —

Драгоцен сваки предмет: Јевта Јевтовић

шу барут већ четири године спасавајући национално благо, схватиле вредност оваквог директног додира са запосленима у музејима на ратном подручју, њиховим жадањима и сналажењима на терену. Међутим, музеалци, иако домаћини, осећали су се у својој земљи као пасторчад, јер апсолутно ниједан представник власти РС (која, узгред, нема ниједан закон о музејима) и РСК није нашао за потребно да скупу посвети пажњу. „Ово је жесток прекор и шамар министрима РС и РСК, јер ми можемо да према свести одређујемо да ли ћемо доћи или не, док они морају да дођу!“ — огорчено је рекао председавајући, академик Василије Крстић.

Посебну тежину овом скупу донела су излагања музејских радника РС и РСК, који су емпиријски потврђивали или оповргавали досадашње теоретске идеје како заштитити

И у рату — излажу

Зграда музеја у Билећи је спаљена до темеља. Музеј у Добоју ради под непрестаном ватром. Нису оштећене само зграде музеја у Бијељини, Дрвару, Мркоњић Граду и Бањалуци. Око цркве Свете Варвара, у селу Мрцине (Херцеговина), данас су утврђени тенковски положаји хрватске војске. У Лици су благо из музеја откупили војници УНПРОФОР-а!

А, близина фронта и немаштина, нису спречиле музеј у Бијељини да у току рата организује 23 повремене и гостујуће изложбе.

интересовање, народ — део непроцењиве баштине, а неспремни музеалци ненадокнадиво време, не треба у потпуности бити песимиста. Дobar део блага је ипак спасен и у Народном музеју су приказане већ три изложбе блага наших западних земаља, а у припреми је и четврта — Лика.

Такође, ако се оствари бар део излагања етнолога и председника Свесловенског савеза, мр Радомира Ракића о тезаурусу свега што се тицало наше културе и потпуном складу

Чекајући стручњаке

На простору Републике Српске има 23 музеја, али само шест обавља свој посао. У целокупној музејској мрежи ради само 17 стручњака. Тако, на пример, једино Добој и Приједор имају етнологе, а у читавој РС ради само један историчар уметности!

Склад свих српских музеја: Радомир Ракић

свих српских музеја, спас је могућ у уједињеној делатности.

— Морамо да останемо заједно у сведочењу да смо један народ, без обзира у каквој држави сутра живели — рекао је Јевта Јевтовић, директор Народог музеја. — Матица је помагала и увек ће помоћи, али сада је изузетно значајно да ниједан драгоцен предмет не остане на рубним подручјима да нас не би изненадили, као у Западној Славонији.

Вероватно је једна од најважнијих констатација које су се чуле на скупу била опште присутна свест да је ово што се сада дешава историјски тренутак, и да је неопходно прикупљати изворе, који ће се у мирно време селектирати, валоризирати и презентирати. На скупу је истакнуто опште мишљење да се морају чувати сви споменици, без обзира коме припадају и када су настали. Закључено је да је нужно доношење и примена одговарајућих закона, усклађивање мреже музеја РС и РСК са мрежом у СРЈ, израда централног регистра у матичном музеју Срба — Народном музеју, да се упуту захтев хрватској и муслиманској страни да, на бази реципроцитета, достави документацију и штити српску баштину...

Александра Миката

„ВУКОВАР, ЈЕДНА ПРИЧА“ НАСТАВЉА ПОБЕДНИЧКИ ФЕСТИВАЛСКИ ПОХОД

Бори Драшковићу награда за режију

Нашем редитељу Бори Драшковићу додељена је награда за изузетну режију на Међународном фестивалу у Таосу (САД) где је овог месеца учествовао његов филм „Вуковар, једна прича“.

Ово је 22. међународни фестивал на којем је приказан овај филм. Почело је новембра прошле године, када је победио у Чар-

лстону (САД). У следећа два месеца учествоваће на још седам интернационалних смотри.

Према најави продуцента „Дан-филма“, „Вуковар, једна прича“ позван је у Карлове Вари, Москву, Јерусалим, Бостон, Лос Анђелес и Сијетл (САД) и Коста Азул (Португалија).

У НОВОЈ ВАРОШИ ПОЧЕО МЕЂУРЕПУБЛИЧКИ ФЕСТИВАЛ АМАТЕРСКОГ ДРАМСКОГ СТВАРАЛАШТВА

Смотра седам градова

Представом „Братство лицемера“ Михаила Булгакова (режија Бранислав Гузина), у извођењу Аматерског позоришта Дома револуције из Пријепоља, на сцени Дома културе „Јован Томић“ у Новој Вароши почео је седмодневни Међуре-публички фестивал аматерског драмског стваралаштва (22). Учествовају аматери из седам градова Србије и Црне Горе.

Нововарошкој публици данас ће се представити домаћин фестивала — Аматерско позориште Дома културе „Јован Томић“ чији ансамбл игра комедију Реја Кунија „Бриши од своје жене“ у режији Драгана Јаковљевића. У среду наступају аматери Центра за културу из Бијелог Поља са представом „Камен за под главу“ Милице Новковић, у режији Ђо-

рђа Ђурђевића. Наредног дана, на репертоару Фестивала је „Дјелидба“ Скендера Куленовића, у режији Мирка Влаховића. Ово дело играју аматери Центра за културу из Рожаја, а у петак је представа „Покварењак“ Реја Куна (режија Драган Јаковљевић), у извођењу аматера Дома културе из Прибоја. У суботу и недељу, представљају се КУД „Јединство“ из Сјенице („Белидба“ Скендера Куленовића, у режији Асима Врцића) и Театар младих '94 из Никшића („Нервни слом“ Обрада Ненезића који је редитељ).

Такође, у Новој Вароши почела је Пета међуре-публичка смотра дечјих позоришних ансамбала, који је отворио дечја сцена Дома револуције из Пријепоља. Ђ. П.

НАГРАДЕ БИГЗ ЗА '94/95.

Вибу — постхумно

Почасна награда БИГЗ-а за 1994/95, постхумно је додељена Влади Булатовићу Вибу за

Изабрана дела, у издању БИГЗ-а и „Политике“, саопштено је јуче.

Годишње признање БИГЗ-а

добили су Милорад Ђурић за књигу песама „Пут на запад“, Драгољуб Живоиновић за монографију „Краљ Петар I Карађорђевић“ (I—III), и Лидија Суботин за превод романа Андреја Битова „Пушкински дом“.

Мрђан Бајић и Здравко Јоксимовић „НА ИСКУСТВИМА МЕМОРИЈЕ“ У НАРОДНОМ МУЗЕЈУ

Тескоба у цинизам

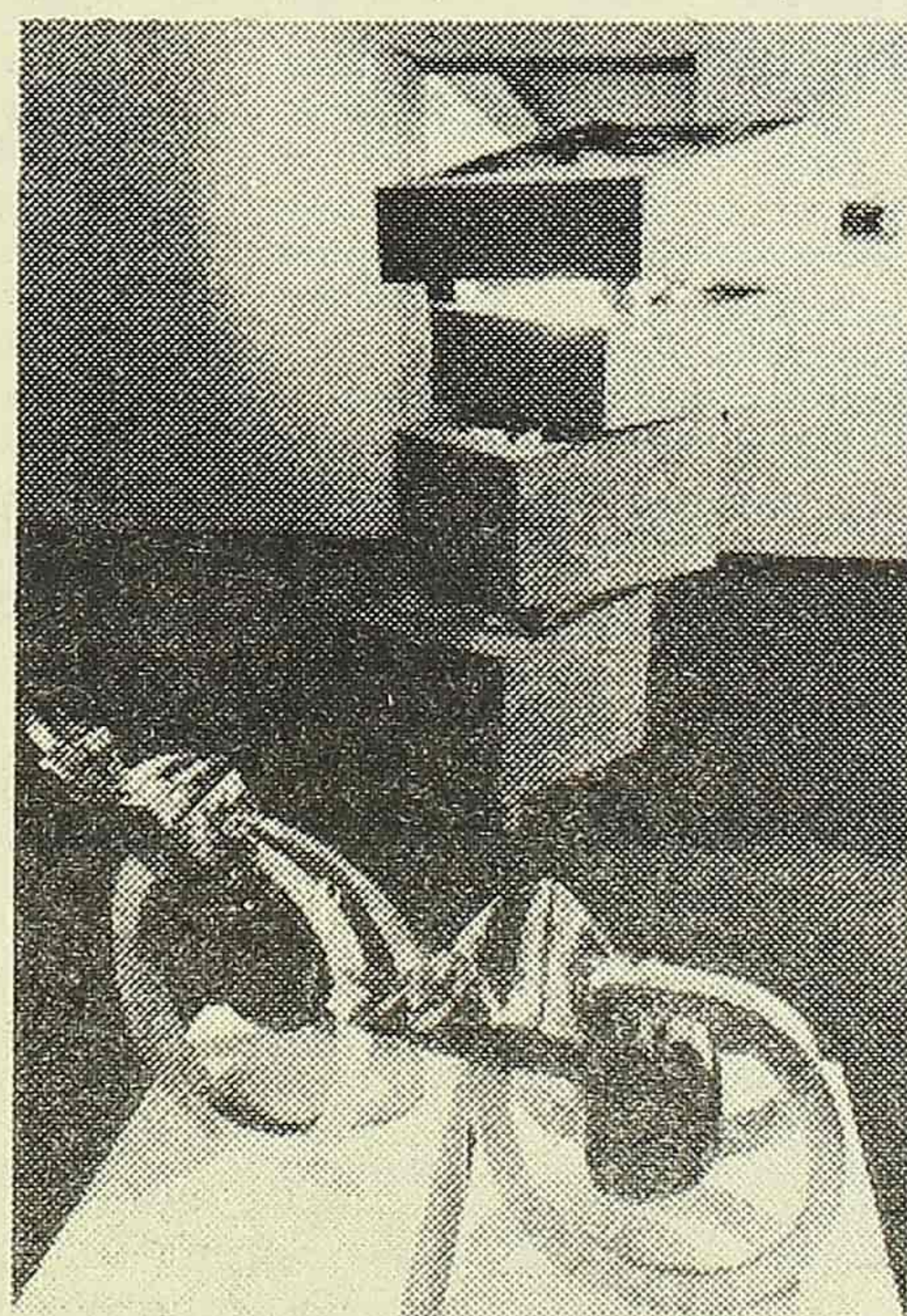
Богат и разноврстан опус, настао у оквиру пројекта Ирине Суботић и Гордане Станишић — Ристовић у београдском Народном музеју „На искуствима меморије“ — са свим, времену и актуелном ликовним језику одговарајућим, успонима и падовима — неоспорно представља значајан допринос дијагностичарања стања, збивања и квалитета у нашој савременој уметности.

Десети и једанаести „наставак“, односно дела два наша значајна вајара: Мрђана Бајића и Здравка Јоксимовића (која се догађају истовремено) можда представљају најубудљивији део ове ликовне „серије“. И, као медаља с два лица, на другом спрату Музеја суочена је озбиљна драма пуна тескобе (Мрђан Бајић) се незлонамерним и немизантропским цинизмом (Здравко Јоксимовић) који се, такође, тиче овог нашег времена.

Како је у овом циклусу „задатак“ постављен пред уметнике: реинтерпретација (или инспирација) једног (једним) иностраним делом из збирке Музеја —

Мрђан Бајић се одлучио за 12 слика — од Ван Гога, преко Ларионова, Кандинског, Шагала... до Пикаса. Ове слике и њихове ауторе — револуције, ратови и лична хтења пресадиле су у друге културе. „Прихватајући њихово разумевање других, разумемо друге. И себе“, каже Бајић. „Сеобе“ назив је Бајићевог одговора „исписаног“ његовим упечатљивим изразом и чистим ликовним језиком: сами себи (никад) не можемо бити довољни. То као својеврсни акценат „исповедне природе“ наговештавају два (спојена? раздвојена?) срца.

„Триптих“ Здравка Јоксимовића (базиран на делима Матиса, Бонара и непознатог холандског сликара) духовита је и цинична опаска вајара на време садашње и место „младог и перспективног уметника“ у њему. Као што „занесена деца пажљиво граде кулу у песку, не мислећи да ће увече морати отићи кући и да ће се кула свакако срушити“, Јоксимовић бира за своје дело материјале (кесице семена, ружеве за усне, „бориће“ за освежавање просторија) са утиснутим

Мрђан Бајић: „Сеобе“, 1995. (Снимко: З. Рош)

датумом — роком трајања на полеђини, који ће свакако изbledети и ишчилити. „Све је кобајаги“.

Колунција у Коларцу

Турнеја Јована и Наде Колунције по Србији, чији је покровитељ Министарство културе Србије, завршава се 25. маја, концертном у Коларчевој задужбини, саопштено је данас из Министарства за информације Србије!

Током турнеје, Јован и Нада Колунција одржали су 12 концерата, којима је присуствовало више од 6.000 посетилаца.

После концерата пијанисте Ивана Тасовца и Гудачког оркестра „Душан Скворан“ са диригентом Александром Павловићем, ово је трећа серија гостовања по Србији, које организује Министарство културе.